

Večernik

Leto IV. (XI.), štev. 147

Maribor, sreda 2. julija 1930

»JUTRA«

zhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri

Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409

Velja mesečno, prejemati v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:

Uredn. 2440 Uprava 2455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13

Oglaš po tarifu

Oglaš sprejema tudi oglašni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Velika katastrofa na Donavi

SILNA EKSPLOZIJA RAZKLALA RUMUNSKI VLAČILEC. — VSA POSADKA UTONILA. — VZROK EKSPLOZIJE NEZNAN.

BEograd, 2. julija. Včeraj se je pripetila na Donavi, v bližini Čurduka, strašna katastrofa. Na rumunskem vlačilcu »Tancredi Pietro I«, ki ima 1500 ton nosilnosti, je nastala silna eksplozija, ki je vlačilec razklala na dvoje, nakar se je v nekaj sekundah potopil z vso posadko in tovorom vred. Rešil se je samo mornar Marino Manu, ki ga je eksplozija vrgla 50 m daleč in se je potem s plavanjem rešil na bližnji čoln. Na krovu ladje je bila tudi sedemčlanska krmarjeva rodbina, ki je našla skupno z ostalo posadko smrt v valovih. V največji nevarnosti je bil tudi rumunski luksuzni parnik »Salu-

ra«, ki je plul 20 m pred vlačilcem. Le spretnemu manevriranju kapitana je pripisati, da je parnik ušel katastrofi.

Kako je nastala eksplozija na vlačilcu, najbrže nikdar ne bo pojasnjeno. Domneva pa se, da so eksplodirali plini v praznih petrolejskih tankih. Promet je bil včeraj ves dan ustavljen, ker so ruševine potopljene ladje onemogočale prehod. Na kraj nesreče so bili takoj odposlani oddelki pristaniškega poveljstva, ki so ruševine odstranili, tako da se je danes vršil promet zopet nemoteno.

Zablode nemške logike

Glasilo lužiskih Srbov, »Serbske Noviny« v Budišinu, se je nedavno bavilo s člankom berlinskega dnevnika »Vossische Zeitung«, ki je pisal o tlačenju Nemcev v Jugoslaviji.

Nemci — pravi lužiskosrbski list — se pritožujejo, da se v Jugoslaviji zapirajo nemške šole. Pri nas v Lužici pa se srbske šole ne zapirajo, ker jih sploh ni. Tudi se Nemci pritožujejo, da v Jugoslaviji zapirajo vodje nemške manjšine. A naši prvaki so obsojeni na robijo. Nemci se pritožujejo, da nimajo svojih predstavnikov v jugoslovenskem parlamentu. Nam pa so Nemci sploh onemogočili, da bi dobili svoje predstavnike, ker so srbske volilce porazdelili na več nemških volilnih okrožij. Najbolj pa se pritožujejo Nemci radi šolskega vprašanja. Toda avtor članka v »Vossische Zeitung« sam priznava, da zakon v Jugoslaviji daje Nemcem mnogo pravic na šolskem polju, mi pa nimamo pravic niti na papirju. Naši otroci se morajo takoj od prvega razreda mučiti samo v nemškem jeziku. Dalje se »Vossische Zeitung« pritožuje, da Nemci v Jugoslaviji nimajo dovolj nemških učiteljev. Mi pa neprestano zahtevamo, naj nam dajo učiteljsko šolo za pripravo srbskih učiteljev. Vlada na te naše pritožbe in zahteve molči in ne odgovarja. Končno se pritožujejo, da nemško deco mamijo v jugoslovenske šolske organizacije. Toda tudi naša srbska deca mora vstopati v nemške šovinistične gimnastične organizacije, kjer se pretvarja v renegate. Nemci v Jugoslaviji zahtevajo, da si smejo ohraniti svojo kulturo, isto pa zahtevamo tudi mi zase. Vendar pa ima nemška država mnogo manj razumevanja za naše pravice, nego jugoslovenska za nemške težnje.

Po članku v »Vossische Zeitung« bi izgledalo, da si je jugoslovenska vlada — če vsebina članka odgovarja resnici — osvojila za vzor in primer politiko saksonske vlade napram lužiskim Srbom. To pomeni, da je Nemcem še vedno boljše v Jugoslaviji nego nam v Saksoniji. A zakaj nemški list ne primerja položaja Nemcev v Jugoslaviji s položajem lužiskih Srbov v Prusiji, kjer so tri četrtine lužiskih Srbov? Take primerjave sploh ni mogoče napraviti, ker Prusi postopajo z lužiskosrbsko manjšino na enak način kakor fašisti v Italiji s slovansko manjšino. — Nemci naj pomnijo stari izrek: »Kakor ti meni, tako jaz tebi«. Kako morejo Nemci zahtevati pravice narodnih manjšin v Jugoslaviji, dočim lužiskosrbsko manjšino v Prusiji enostavno gazijo in iztrebljajo, v Saksoniji jim pa dajejo le mrvice pravic? Naj Nemci predvsem sami izpolnijo svojo dolžnost napram svojim narodnim manjšinam! Nemci se toliko hvalijo s svojo logiko, v tem slučaju pa imajo zelo čudne pojme o pravicah in dolžnostih Nemcev in Nenemcev.

Besede lužiskosrbskega glasila so tako jasne, da ne potrebujejo nikakšnega komentarja in tudi ne mnogo dopolnitve.

Energičen odgovor Mironesca

NA BANKETU NA ČAST DR. MARINKOVIČA JE RUMUNSKI ZUNANJI MINISTAR ODKLONIL VSAK POIZKUS REVIZIJE MIROVNIH POGODB.

BUKAREŠT, 2. julija. Jugoslovanski poslanik dr. Čolak-Antić je priredil včeraj tukaj mučnemu se jugoslovenskemu zunanjemu ministru dr. Marinkoviću na čast poslovilno večerjo, katere so se udeležili vsi člani rumunske vlade, ves diplomatski zbor in mnogo uglednih rumunskih politikov. Dr. Marinković je dalvi odptoval zopet v Beograd. Na kolodvor so ga spremlili: zunanji minister Mironescu z osebje ministristva, jugoslovenski, češkoslovaški in francoski poslanik ter mnogi ugledni rumunski politiki. V diplomatskih krogih se zelo živahno komentira govor rumunskega zunanjega

ministra Mironesca na banketu na čast dr. Marinkovića. Mironescu je naglašal v svojem govoru, da bi vsak poizkus revizije mirovnihih pogodb lahko izzval novo svetovno katastrofo, in se bo zato Mala antanta z vsemi sredstvi uprla vsakemu takemu poizkusu. Diplomatski krogi smatrajo to izjavo Mironesca kot odgovor na spletke neke vesele, ki je slušala preko Budimpešte zasejati med Malo antanto razdor. Mironescu je s tem presekla vse spletke in dal popolnoma jasno razumeti, da Mala antanta nikakor ne bo zašla na stranpota.

Ratifikacija avstrijsko-italijanske prijateljske pogodbe

DUNAJ, 2. julija. O priliki izmenjave ratifikacijskih pogodb med Italijo in Avstrijo, je poslal zvezni kancler dr. Schober italijanskemu ministrskemu predsedniku Mussoliniju sledečo brzojavko: »Izmenjava ratifikacijskih listin o prijateljski in razsodiščni pogodbi mi nudi priliko, da izrekam veselo zadovoljstvo, ker je s temi pogodbami potrjeno resnično in iskreno prijateljstvo med obema vladama in narodoma, medsebojno zaupanje pa je znova potrjeno«. Mussolini pa je na brzojavko odgovoril dr. Schobru: »Prepričan sem, da nastopi z včerajšnjo izmenjavo ratifikacijskih listin nova srečnejša doba v razvoju odnosajev med Italijo in Avstrijo. Tudi jaz pošiljam avstrijski vladi in narodu naj toplejše pozdrave«.

Atentat na vodjo poljskih socialistov

VARŠAVA, 2. julija. Vodja poljskih socialistov, dr. Liebermann, ki je radi svojih napadov na Pilsudskega v parlamentu pri vladnih strankah skrajno nepriljubljen, pri opoziciji pa na naravnost popularen, je sedel včeraj na vrtu neke restavracije. Nenadoma je pri sosedni mizi neka dama, hčerka nekega veleindustrijalca, na vso moč zakričala. Krogla ji je namreč prodrla skozi roko. Strel je bil oddan, kolikor je bilo mogoče dognati, v smeri na poleg sedečega dr. Liebermanna, ki pa je ostal nepoškodovan. Po-

licija je uvedla takoj obsežno preiskavo, vendar dosedaj brez vsakega uspeha. Do godek je izzval v varšavski politični javnosti splošno pozornost.

Stalinova zmaga

MOSKVA, 2. julija. Kongres komunistične stranke, ki se je vršil v pondeljek, pomeni popolno kapitulacijo takozvane opozicije desnega krila, katero so vodili Rikov, Tomski in Uglanov. Vsi trije so na kongresu javno priznali, da je bilo njihovo naziranje zmotno in so se podvrgli sklepom strankine večine, oziroma političnim smernicam boljševiškega diktatorja Stalina. Od velikih voditeljev opozicije je ostal sedaj le še Buharin, ki se radi težke pljučnice kongresa ni mogel udeležiti.

Češkoslovaška zdravilišča

Je glasom zadnje statistike od l. 1919. do 1929. obiskalo 147.000 inozemskih zdraviliških gostov. Sploh tvorijo inozemci glavni kontingent, 57% vseh obiskovalcev. Največ mednarodnega sveta pride v Marijanske Lazne (88%), v Karlove vare (76%), v Jachimov (81%). V l. 1929. je bilo v Karlovih varih 50.300, v Marijanskih Laznih 36.000, v Plešćjanih 8900, v Františkovih laznihih 8800, v Jachimovu 5400 gostov inozemcev, dočim je celotni obisk gostov n. pr. v Karlovih varih znašal 76.000 oseb, v Marijanskih laznihih celo 88.000 oseb.

Težka prometna nesreča

Motorno kolo in osebni avto. — Trije ponesrečenci v bolnici operirani. — Vozači brez potrebnih izpitov in voznihih dovolil.

Sinoči ob pol 19. sta na križišču Tržaške ceste in Stritarjeve ulice trčila osebni avto tvrdke »Centra« in motorno kolo tvrdke Ježek. Z motornim kolesom je vozil nastavljenec tvrdke Ježek, Josip Huber, ki je imel zadaj na sedežu Sofijo Š a u p e r l, uradnico Franzovega mlina. Vozil je iz mesta proti Hočam na desni strani. Ko je privozil na križišče Tržaške ceste in Stritarjeve ulice, je prišel s hočke strani z navedenim avtom trgovski potnik Ludvik Žiger, ki je imel v avtu še Marijo Š k o f i, frizerko, in v njenem naročju 3letnega Friderika G r a d i š n i k a. Žiger je hotel zaviti v Stritarjevo ulico, pa ni po predpisih napravil ovinka, ampak je rezal kurvo baš v hipu, ko je privozil na mesto tudi Huber z motornim kolesom. Huber se ni mogel več izogniti in se je z vso silo zaletel v avto. Huberja in njegovo spremljevalko Šauperlovo je vrglo s kolesa s poškodbami na nogah, glavi in ostalem telesu. Huber je imel tudi zlomljeno nogo. Takoj poklicani rešilni oddelček je z avtom prepeljal Huberja, Šauperlovo in 3letnega otroka v bolnico, kjer je bil Huber takoj operiran. Avto, ki je že poprej imel slab volan in pokvarjeno ročno zavoro, in na katerem so vsled karambola poškodovani še hladilnik, pneumatika na desnem sprednjem kolesu ter razbite šipe, je odpeljal Karl Čepl na svoje dvorišče v Linhartovi ulici, motorno kolo pa, ki je težko poškodovano, so odpeljali Ježekovi uslužbenci v tovarno. Oba vozača sta brez potrebnih izpitov. Žigerja, ki je proti predpisom zavozil z desne strani ceste naravnost v Stritarjevo ulico in rezal kurvo, ter tako povzročil nesrečo, so zaprili.

Linčanje v Ameriki

Iz raznih držav severne Amerike poročajo o številnih poizkusih linčanja zamorcev. V Austinu v državi Teksas je množica naskočila jetnišnico, v kateri je zaprt neki zamelec, obtožen, da je v kratkem času napadel osem žensk. Med razjarjeno množico in policijo se je razvila pravcata bitka. Policija je morala s puškiniimi koblji in bombami, ki povzročajo solzenje, braniti vhod v jetnišnico. Skoro istočasno je napadala druhal še drugo kaznilnico, v kateri je zaprt zamelec, ki je ubil dva farmerja. Še predno je mogla nastopiti policija, je več moških udrljo v celico zamorca, kjer so ga umorili. V malem mestu Concordu vlada pravo revolucionarno stanje. Od jutra do večera se vrše viharne demonstracije občinstva, ki zahteva, izročitev nekega zamorca, ki je hotel posiliti neko deklico. Prišlo je že ponovno do krvavih spopadov, tekom katerih je bilo mnogo ljudi ranjenih.

Naval krvi, tesnoba srca, zasoplenost, tesnoba, dražljivost živcev, migrena, otožnost, nespanje odpravimo kmalu z uporabo naravne »Franz Josefove grenčice«. Znanstvene ugotovitve potrjujejo, da služi »Franz Josefova« voda pri zagatenju vseh vrst z najboljšim uspehom. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Mariborske šole ob koncu šolskega leta

SREDNJE IN MEŠČANSKE ŠOLE TER TRGOVSKA AKADEMIJA.

Ne bo odveč, ako sedaj po zaključku šolskega leta nekoliko podrobneje pregledamo rezultate po naših šolah v Mariboru. Slika, ki jo bomo dobili, je v bistvu prav poučna in razveseljava, saj nam dokumentira stalni napredek in krepko razvojno tendenco v našem šolstvu.

Državna gimnazija je imela v minoletem šolskem letu 8 razredov in 9 paralel, skupno 17 razredov z 668 dijakov (od teh 87 deklet). Privatne izpite je izven teh polagalo še 97. Od 668 rednih dijakov jih je končalo leto uspešno 436 ali 65.3% in sicer z odliko 82, s prav dobrim uspehom 181, z dobrim 173; popravne izpite jih ima 133 (19.9%), padlo jih je 93 (13.9%). Slabši so uspehi pri dekletih. Maturo jih je polagalo 40, zrelih je 34, 6 jih ponavlja jeseni iz posameznih predmetov. Splošni uspeh je torej prav dober, zlasti če uvažujemo veliko število odličnjakov, ker jih bo od 133, ki imajo popravne izpite, gotovo izdelalo še — po starih izkušnjah — dve tretjini, bo odstotek onih, ki so razred izdelali, stopil nad 80%, kakor je to na zavodu vedno normalno.

Državna realka: v realnih in realnogimnazijskih razredih je bilo 473 dijakov (med njimi 113 deklet). Odliko ima 29 (4.45%), prav dobri uspeh 153 (26.28%), dobri uspeh 254 (43.34%), tako da je izdelalo 436 dijakov in dijakin (74.57%). Ponavljalni izpit jih ima 95 (19.63%), padlo pa jih je 35. Tudi ta končni celotni uspeh je dober.

Državno moško učiteljsko izkazuje sledeče rezultate: v prvem letniku od 40 dijakov 2 z odliko, 19 s prav dobrim, 17 z dobrim uspehom, 2 ponavljalni izpit; v drugem letniku 47 (1, 11, 31, 4), v tretjem 48 (2, 11, 33, 2), v četrtem 43 (0, 15, 26, 2). Padel ni v nobenem razredu nobeden, izdelalo jih je od vseh 178 dijakov 168 (95%), 5 jih ima ponavljalne izpite. Od 19. do 25. junija je kot delegat ministra prosvete nadzoroval zavod g. ravnatelj dr. Pippenbacher iz Ljubljane in izrekel svoje priznanje nad uspehi. Mature letos ni bilo, ker se priključil z novim šolskim letom peti letnik.

Državno žensko učiteljsko je imelo v 4 letnikih (s 4 paralelkami) 75 + 79 + 68 + 59 = 281 dijakin. Z odliko jih je izdelalo 6, s prav dobrim uspehom 129, z dobrim 91, ponavljalni izpit jih ima 49, padla je 1. Mature ni bilo iz istega razloga kakor na moškem. Med dijakinjami je bilo 6 Nemk, ostale povečini Slovenke.

Državna trgovska akademija je imela v prvem razredu 40, v drugem 30, v tretjem 43 in v četrtem 47 dijakov, skupno 160, od teh 151 slovenske, hrvatske in srbske narodnosti, 1 Čeh, 8 Nemcev. Trije so bili inozemci. Odlično je izdelalo 7, prav dobro 13, dobro 60, zadostno 15; ponavljalni izpit jih ima 47, padlo jih je 17. V odstotkih je izdelalo 61%, ponavljalni izpit 29%, padlo 10%. K maturi, ki je bila letos prvič na zavodu, jih je bilo pripuščenih 34, prišlo jih 33, izdelalo jih je z odliko 5, s prav dobrim uspehom 10, z dobrim 13, z zadostnim 3, padla sta 2. Ministrski odposlanec pri maturi je bil inspektor g. Mihajlo Presl.

Državna deška meščanska šola je imela koncem leta v 11 razredih 354 učencev. Dovolilo jih je 248 (70%), ponavljalni izpit jih ima 67 (19%), padlo pa jih je 39 (11%). Četrty razred je imel tri oddelke s 95 učenci. K završnemu izpitu (maturi) se jih je prijavilo 70, položilo je izpit 59, ostali bodo ponavljali avgusta.

Prva državna dekliška meščanska šola je imela v 4 razredih (s 4 paralelkami) 302 učenke. Izdelalo jih je razrede z odliko 20, s prav dobrim uspehom 104, z dobrim 123, skupno 82%, ponavljalni izpit jih ima 33, padlo jih je 16. Završni izpit (matur) jih je od 62 polagalo 61, izdelale so vse razen ene, ki ponavlja jeseni.

Druga državna dekliška meščanska šola je imela v 4 razredih (z 2 paralelkami) 186 učenk. Izdelalo jih je 152 (81.72%) ponavljalni izpit jih ima 24 (19.9%), padlo jih je 7 (3.76%). Završni izpit je od 52 učenk 4. razreda položilo 49 (94.23%), 3 so bile odklonjene na eno leto (5.77%).

O osnovnih šolah posebej.

Mariborski in dnevni drobiž

Mariborski otok — Dravska plouba — Pohorska vzpenjača

Kako zelo so se motili Mariborčani, ki so omalovaževali gradnjo kopališča na Mariborskem otoku, dokazuje že dosedaj rezultat obiska tega modernega kopališča. Dasiravno so bili gradbeni stroški jako visoki, so danes že vsi nezadovoljni, neži utihnili in občudujejo ne-le nove naprave, temveč tudi nepričakovani obisk kopališča. Avto za avtom prihaja, pešci, v velikih kolonah, se poslužujejo pešpota, vsake pol ure vkrca in izkrca čoln do 60 oseb.

Kakor glede kopališča na otoku tako bodo nezadovoljni razočarani tudi pri bodoči Pohorski vzpenjači. Kajti ona ne bo samo privlačnost lokalnega pomena, temveč bo posebno v začetku privabila — kot prva takšna naprava v Jugoslaviji — državljane in radovedneže iz vse naše države in bližnjega inozemstva.

Ako je mestna občina žrtvovala za kopališče milijone in je sedaj uvidela, da so ji meščani hvaležni za to napravo ter ji z obiskom pomagajo kriti vzdrževalne in amortizacijske stroške, je samoumevna dolžnost mestne občine, da podpre in omogoči sedaj še gradnjo Pohorske vzpenjače.

Da bo imelo ravno kopališče največji dobiček od Pohorske vzpenjače je brez dvomno, kajti vzpenjača bo še-le privabila tujce, da si ogledajo moderno mariborsko kopališče, bodisi pred odhodom na Pohorje, ali pred odhodom iz našega mesta, ali med bivanjem na Pohorju. To so stvari ki so v tesni zvezi in se ne dajo ločiti, ako hočemo napraviti iz Maribora tujsko-prometno središče.

Treba je dalje imeti pred očmi, da se

od leta do leta bolj razvija tudi zimski sport. Tudi pozimi moremo dobiti goste in tujce v naše mesto. Ako si bo sportnik prihranil večurno mučno hojo s smučkami na rami, se bo odločil za obisk takšnega terena, ki ima olajšan dostop in mu nudi možnost, da svoje moči hrani za smučanje, sankanje itd.

Napačno bi bilo od mestne občine, ako bi ona samo iz trenutnega finančnega vidika razsojala možnost udeležbe pri Pohorski vzpenjači. Ako se bo našlo kritje za gradbene stroške kopališča, se bo in mora najti tudi kritje za kakih 500.000 Din. S to svoto bi namreč omogočila mestna občina gradnjo Pohorske vzpenjače, ker se udeležiti tedaj tudi banovina pri tem podjetju.

Prvi korak k izkoriščanju nam na razpolago stoječih naravnih premoženj za tujsko-prometne svrhe je bil storjen na Dravi; drugi korak pa mora biti na Pohorju. Potemt bomo tujcem res nekaj nudili in jih z mirno vestjo lahko vabili v naše mesto.

Dolžnost mariborskih občinskih svetovalec je torej, da vpoštevajo to željo prebivalstva in ob priliki debate o udeležbi mestne občine pri Pohorski vzpenjači v občinskem svetu solidarno zastopajo zahtevo meščanov.

Mariborskim pevcem.

Moški zbori mariborskih pevskih društev se naprošajo, da sodelujejo pri pogrebu rajnega g. stolnega župnika Fr. Moravec. Skupna pevska vaja se bo vršila jutri, v četrtek ob 8. uri v Glasbeni Matici. Vljudno vabim vse sodelujoče, da se te vaje nujno udeležijo. — Za ta tedni napovedane vaje Cecilijinega društva odpadejo. — Gašparič.

† Stolni župnik Franc Moravec

List za listom iz stare duhovniške generacije pada. Dr. Matek — Zidanšek — in danes Moravec. Na Vidovdan je še prav vesel blagoslovljal novi dravski motorni čoln »Maribor«, danes zjutraj ob četrty na 7. pa je nenadoma izdihnil in leži na mrtvaškem odru v škofijski palači. — Pokojnik je bil rojen 7. avg. 1864 v Ključarovicah pri Ormožu, v mašnika posvečen 16. jul. 1888, je kaplanoval pri Sv. Tomažu pri Ormožu, pri Mali nedelji, v Sv. Petru pri Gornji Radgoni in v Ptuj, bil je župnik v Sv. Lovrencu na Poh., l. 1904 pa je postal stolni župnik v Mariboru. Bil je tudi koncistorijalni svetnik, stolni kanonik in dekan za levi breg. Bil je skozinskoz koncilijanten napram vsakomur, prijeten družabnik in odkrit pošteni. Med nami vseni mu bo ostal časten spomin! Pogreb bo v petek 4. tm. ob 14. iz škofijske palače. —

Ban Dušan Sernec v Mariboru.

Danes je prispel v Maribor ban Dušan Sernec, da skupno s svojimi tovariši notarjem Ašičem in drugimi danes in jutri proslavlja tridesetletnico mature. To priliko je porabil, da si je v spremstvu načelnika in članov okr. cestnega odbora ogledal zgradbo novega dravskega mostu pri Sp. Dupleku in pa zgradbo ceste Bresterica - Sv. Križ. O obojem se je pohvalil zelo pohvalno in obljubil tudi pomoč banovine. —

Škropljenje okrajne ceste Maribor - Pobrežje.

Na okrajni cesti, ki vodi od Maribora do mestnega pokopališča na Pobrežju in naprej proti Dupleku, je jako živahen avtobusni in avtomobilski promet. Mestna občina mariborska škropi to cesto samo do Mejne ulice na Pobrežju, za ostalo pa se ne briga več, ker ne spada pod Maribor. Ob cesti od Mejne ulice do pokopališča se, razen okoli 400 prebivalcev, nahajajo 3 trgovine, 2 pekarni, 2 tobačni prodajalni, 2 vrtnariji in 4 gostilne. Vsled ogromnega cestnega prahu, ki ga povzročajo številni avtobusi in avtomobili mariborske mestne občine, so občutno prizadeti na zdravju in materialno oškodovani vsi lastniki pravkar naštetih obratov. Blago v trgovinskih, čeprav dobro zaprtih izložbah, je polno cestnega prahu, vsled česar zgubi blago lice in tudi svojo vrednost. V pekarnah in pekarskih trgovinah se mučijo na vse načine, da se pecivo ne zapraši od cestnega prahu. Vrtnariji se borijo z ogromnim prahom, da ohranijo nežne in dragocene cvetlice pri življenju. Najbolj pa so prizadeti gostilničarji, ki vsled cestnega prahu ne morejo gostom postreči v prijetnih gostilniških vrtovih, ampak samo v zaprtih lokalih. Dostikrat zbeži gost iz vrta v gostilno, ker ne more prenašati cestnega prahu, ne more zavžiti naročene pijače na svežem zraku in odide končno nezadovoljen iz gostilne. — Mnenja smo, da bi bila dolžnost mariborske mestne občine, da omenjeno cesto vsaj do mestnega pokopališča na Pobrežju redno škropi, kajti pokopališče, pogrebni zavod, avtobusni in avtomobilski promet gotovo prinašajo mestni občini toliko dobička, da bi se s tem krili stroški za škropljenje te močno frekventirane ceste. Zato prosimo prizadeti Pobrežjani merodajne činitelje, da čimprej izposlujejo škropljenje Pobreške ceste vsaj do mestnega pokopališča na Pobrežju.

I. župni sestanek gasilske župe Maribor I. br.

se bo vršil v nedeljo dne 6. julija t. l. pri Sv. Trojici v Slov. gor. Ob tej priliki proslavi domače gasilno društvo 55 letnico svojega človekoljubnega delovanja z veliko vrtno veselico, katere čisti dohodek je namenjen za nabavo motorne brizgalk. V slučaju slabega vremena bo veselica v veliki dvorani g. E. Goloba. Vsa prireditve bo impozantna manifestacija gasilstva Slovenskih gor. Lenarško gasilno društvo nastopi z vajami s sekirami, domače društvo pa bo imelo vajo z brizgalkami. Želeti je, da se prireditve udeležijo v čim večjem številu tudi gasilci izven gasilske župe Maribor I. br., kakor tudi prijatelji gasilstva iz Maribora in okolice, saj je prijazna Sv. Trojica ena izmed najkрасnejših izletnih točk Slovenskih gor.

Smrtna kosa.

V pondeljek je umrla v splošni bolnici po daljši bolezni g.čna Olga Mikisch, u-sluzbenka tvrdke J. Pregrad v Mariboru, v 33. letu starosti. Pogreb je danes ob 16. na Magdalensko pokopališče. Blag ji spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

Novinarski klub.

V četrtek, 3. t. m. ob 18. uri se bo vršila v kavarni »Bristol« redna klubova seja. Radi važnih in neodločljivih zadev se člani naprošajo, da se polnoštevilno udeležijo seje.

Kres pri Sv. Urbanu

bodo kurili Ciril-Metodariji v četrtek 4. t. m. zvečer. Narodno občinstvo, zlasti tudi Sokolstvo, se naj udeležijo večernega izleta na to lepo točko! —

Pevski zbor Glasbene Matice

priredi prihodnjo nedeljo društven izlet na Pesnico h Kerenčiču, v Jarenino pa po počitnicah v jeseni. V petek ob 20. uri društven sestanek za celoten zbor. —

Strela ubila otroka.

Sinoči okrog pol 12. ure je v občini Zg. Smonšek udarila strela v gospodarsko poslopje posestnika Petra Sodina. V hipu so bili krma, žito in hlevi v ognju. Od številne govede so rešili le 3 krave, a 10letni posestnikov sinček Ferdinand Sodin je umrl pod učinki strele. Škoda znaša več, kakor je krita z zavarovalnico.

Srečke

I. RAZREDA 20. KOLA

državno razredne loterije dobite v podružnici »Jutra in »Večernika« v Mariboru.

Delovanje reševalne postaje v mesecu juniju.

Dočim so dosedanje mesečne statistike delovanja reševalne postaje izkazovale povprečno 183 intervencij na mesec, izkazuje mesec junij do 30. VI. opolnoči 251 slučajev intervencij v ambulanci in prevozov z reševalnim avtom. Skupno je bilo med 251 intervencijami 161 slučajev raznih nezgod pri delu in na cesti; obolenj, ki so zahtevala prevoz v bolnico in sanatorije je bilo 84, od teh 54 navadnih in 30 slučajev rojstev, splavov in ženskih bolezni. Poskušenih samomorov je bilo 6, s smrtnim izidom 1 slučaj. Od vseh nezgodnikov, ki so bili prepeljani v bolnico so umrli 3. V prvem polletju, ki je za nami, je reševalna postaja posredovala v 1099 slučajih. Ta številka jasno kaže, da je mesec junij odnesel rekord z viškom 68 slučajev. Značilna je še ugotovitev, da je med izkazanimi 251 intervencijami bilo izvršenih v nočnih urah — 199!

Nesrečen padec s kolesa.

Na potu domov je včeraj popoldne 36letni Stefan Šepa, delavec na kolodvoru, stanujoč v Dolgošah, na Ruški cesti blizu šole tako nesrečno padel s kolesa, da si je izpahnil desno roko. Ponesrečenca je rešilni oddelek odpeljal v bolnico. —

Čuden svat

je 30letni Franc Č. iz Krčevine. Kadar mu šine v glavo, pokliče reš. postajo, najraje okrog polnoči. Sinoči pa mu ni »ratalo«. Pred veliko kavarno se je zopet produciral in prišel je reš. avto, ki ga pa je namesto v bolnico odpremil — v sanatorij pri »Grafu«.

Pristopajte k „Vodnikovim družbi“!

Levo nogo si je strla

včeraj okrog polnoči na vrtu gostilne »Pri lovcu« — v Krčevini 32 letna Lea Schwabova iz Kettejeve ulice. Z reševalnim avtom so jo odpremili v bolnico.

Nezgod pri delu.

Pri žaganju drv je prišel posestnik Ludovik Brenčič iz Spodnje Poljskave tako nesrečno z desno roko pod zobovje cirkularne žage, da mu je odtrgalo tri prste desne roke. — 16letni tkalski vajenec pri tvrdki Doctor & drug, Maks Roškar, se je med delom po nesreči vrezal z nožem v levo roko ter si glavno žilo tako poškodoval, da so ga morali odpeljati v bolnico. — V Mlinski ulici št. 22 je padel 62letni Matija Kos iz M. Brezja med delom s škednja ter dobil več poškodb.

Živali v pravljicah in resnici

SAMOMORILSKI ŠKORPIJON. — VOLKOVI BOLJ ZVITI KOT LISICE.
— NEŽNI VRANI IN ROPARSKE ŠKOLJKE.

Starodavna basen pripoveduje, da se škorpion usmrti s svojim lastnim žalom, ako ga postaviš v krog žarečega ognja. Toda nesporno je dokazano, da se škorpion že zato ne more usmrtiti, ker je proti svojemu lastnemu strupu nedotakljiv. Izvršeni so bili tudi številni poskusi, pri katerih se je sicer pokazalo, da marsikateri škorpion res zleze pod žareče oglje, se tam kaj skriva in žalostno pogine, vendar pa ni nobeden od njih ravnal v smislu pravljice.

Stari pravljici o lisici in volku se ima lisica zahvaliti za splošno naziranje, da je bolj zvita kakor volk. V resnici pa je stvar precej drugačna: volk je zelo zviti in prekan in velik zatiralec lisic. V pokrajinah, kjer so še volkovi, lisice nikdar ne bodo dobile premoči!

Zelo razširjeno je tudi komično mišljenje, da napravi pri prekoračenju reke opice most iz lastnih teles. Tudi to temelji na čisto napačnem naziranju naših pradedov, ki so imeli sploh o živalih silno bujne domišljije.

Pravljice in pripovedke so napravile škorkljo za dobrodušno in neškodljivo družinsko žival. Po vseh opazovanjih pa je škorklja roparska ptica, ki uničuje gnezda koristnih ptičev, mori mlade zajce in dela še razne druge podobne zločine.

Tudi pravljica o nežnosti golobov je nekakšna idealizacija. Golobi mo-

rejo namreč postati zelo hudobni. Opa zovati jih je samo treba enkrat pri krmljenju.

Iz starodavnih časov izvira pravljica o zajcu, ki spi z odprtimi očmi. Razširjen je celo še dandanes in sicer ne samo po šolskih knjigah, temveč celo v »znanstvenih« delih. Kdor je kedaj videl zajca, v živalskem vrtu ali domačem zajčjem hlevu, kako spe opoldansko spanje, ta se bo tej trditvi takoj smejal.

Vrani so bolj nežni kot marsikateri človeški starši: neizmerno ljubijo svoj zarod in mladičev nikdar ne zapuste. Seveda pa njihova skrb za mladiče takoj preneha, čim se morejo mladiči sami preživljati. Potem pač morajo mladiči takoj iz gnezda in si poiskati sami svoje polje za ropanje.

Svojevrsna stvar se poroča o kameli. oziroma, bolje rečeno, o njenem žledcu. Kamelin žledec da služi v puščavi od žeje umirajočim potnikom kot zadnji izvirek vode. Že slavni Brehm je to temeljito raziskoval in dočkal, da niti starim izkušenim voditeljem karavan ni bilo nikdar nič znano o kaki taki lastnosti kameljinega žledca. Prepričan se je dalje, da voda iz žledca kamele, ki je bila ubita popolnoma zdrava, sploh ni bila užitna, ker je strašno smrdela in je bila polna razne druge ostudne in ogabne vsebine.

Zagonezne nomaške kobilice

Tekom letošnjega leta so cele pokrajine hudo trpele od kobilice polave, celo v naši državi se je pojavila ta strašna kuga. Afriška nomaška kobilica (schistocerca gregaria Forsk) je najhujši bič človeštva, že od pamtiveka so te živalice povzročale glad in bedo v mnogih deželah, tam od severne Indije do Maroka, od nilskih nižin pa do Karpatov. Vkljub temu pa je biologija teh živalic še v meglo zavita, dasi se je o njih že mnogo pisalo. Šele nedavno so znani učenjaki Bodenheimer, Frankel, Reich, Segal itd. potom laboratorijskih eksperimentov in s proučevanjem najnovejše invazije, spravili nekaj luči v to skrivnost. Predvsem so proučili, v čem je razlog tako velikega množenja teh kobilic in kako toplota in vlaga uplivata na ta pojav. Najbolj se množe kobilice pri temperaturi 30° toplote in 100° vlage; kobilice se množe v milijonih, ako v času, ko ležejo jajca, močno dežuje. Pri toploti 30° traja razvoj ličink 30 dni. Kobilica živi leto dni in ena ter ista ženka znese približno dvakrat jajca (40—100). Pri naraščanju temperature postajajo kobilice živahnješe; če prekorači 24°, se v celih skupinah pripravljajo na pot. Takšna krda kobilic naravnost fascinirajo. Kamor sega pogled, vse pokrito s kobilicami, tesno druga ob drugi, vse se premikajo v isti smeri, brez odmora,

dneve in tedne. Vzpenjajo se na gore, kakor hudournik, gredo čez doline, preskačejo najbolj strme prepade, nikjer se ne izogibajo, gredo naravnost k neznanemu cilju. Krda so na raznih mestih različno gosta. Mlade ličinke potujejo posebej, nikdar se pa ne stisnejo v goste vrste. Veliko krdelo se formira iz več čet, ki se krečejo v povorkah, širokih več decimetrov. Med posameznimi četami je po nekoliko decimetrov praznega prostora, na katerem ni niti znamenja kobilic. Ko se temperatura krog poldneva znatno dvigne, takrat posebno mlade ličinke samo skačejo in sicer v hitrejšem tempu. Letošnji naval kobilic bo omogočil, da bomo dobili še nove podatke o njih življenju.

Ciganski kongres

Pred kratkim se je vršil na Češkoslovaškem kongres ciganov, katerega so se udeležili cigani iz vseh držav Evrope. Na kongresu je bilo sklenjeno, napraviti pri Društvu narodov vse potrebne korake, da se priznajo cigani kot samostojna narodna skupina, ki ima pravico do manjšinske zaščite. Za znanost so bili cigani dolgo časa prava zagoneтка, ki je pa sedaj že precej pojasnjena. Raziskovanje ciganskega jezika je pokazalo bližnjo sorodnost z dialekti prebivalcev severozapadne Indije. Sedaj se že lahko z veliko verjetnostjo sklepa, da spadajo tudi ciga-

ni k indoevropskemu plemenu.

V njihovi stari domovini — Indiji — so spadali cigani med najnižje sloje plemena Sudrov. To potrjuje tudi dejstvo, da cigani nimajo vere niti verskih običajev niti svoje pisave. Cigani žive, kakor znano, v pustinja vzhodne Evrope podrejeno življenje. Nimajo nobenega stalnega bivališča in potujejo iz kraja v kraj. Pečajo se večinoma z mešetarstvom in trgovino na drobno, ponekod tudi z rokodelstvom. Edina umetnost, ki jo gojijo in jim je naravnost prirojena, je glasba. Oni imajo celo čisto svojo narodno glasbo. V skladbah Paderewskega, Liszta in Johanna Straussa je mnogo ciganskih melodij. Ime »cigan« izvira iz grškega »Athinganos«, s katerim so v srednjem veku označevali v Trigiji stanujoče plemo. Francozi imenujejo cigane »Bohemien«, Nizozemci »Heyden«, kar izhaja od poganske vere ciganov. Prvič so se cigani pojavili v Evropi v 9. stoletju po Kristovem rojstvu in so se potem naglo razširili po vsej Evropi. V srednjem veku so jih v nekaterih evropskih državah silno preganjali in tudi mučili. Sedaj prebivajo cigani v deželah vzhodne in južne Evrope, v Turčiji, Perziji in severni Afriki, kjer jih je nad 750.000.

Henavažno presenečenje

Na postaji Denores v Zedinjenih državah se je pripetil pred kratkim komičen prizor. Pri čakanju na vlak se je neki gospod mirno sprehajal po peronu. Starejša dama, vsa obložena s prtljago, je z veliko naglico hitela na vlak in pri tem z vso silo po nesreči sunila gospoda v rebra. Prišlo je do hudega prepira. Razjarjena dama je v jezi iz svoje prtljage potegnila debelo palico in hotela udariti z njo gospoda. Toda ta ji je iztrgal palico iz rok, in ž njo tako zamahnil preko kolen dame, da se je prelomila na dvoje. V trenutku se je prizor izpremenil: Dama je postala vsa bleda, iz obeh koncev palice pa je curljala žlahtna kapljica. Gospod je takoj razumel položaj, nastavl eno odprtino na usta in strastno popil vsebino palice. Njegovo razpoloženje se je očitno takoj izboljšalo, kajti drugo polovico palice je izročil svoji nasprotnici, ki je seveda takoj sledila njegovemu vzgledu in zvrnila njeno vsebino v svoje grlo.

Odkrita trgovina z belim blagom v Rumuniji.

V Šatunare so oblasti te dni razkrile močno razširjeno trgovino z belim blagom. Aretirane so doslej 3 osebe, ki so v Erdelju nabavile krog 200 deklet, pa jih prodali v Temišvar, Galac, Brajlo, na Bolgarsko in v Turčijo. Šef bande je Nemec Voge!

18 dni v zraku.

Letalo »Mesto Chicago« je doseglo v nedeljo rekord v trajnostnem letu. Vzdržalo je namreč v zraku skupno 420 ur, 21 minut in 30 sekund. Zaloge bencina in olja so bile med letom 163krat z lahkoto izpolnjene v zraku.

Sport

Predzadnji dan mednarodnih rokoborb

Tudi včerajšnje rokoborbe so zopet napolnile unionsko verando. Sploh je zanimanje za prireditve vedno večje.

Včeraj sta se borila prvak Jugoslavije v srednji kategoriji Janeš in češkoslovaški prvak Jandera v odločilni borbi. V prvem delu borbe je bil Jandera dokaj v premoči. V drugem delu pa je bil Janeš zelo ofenziven ter je Jandero večkrat potisnil na tla. V 26. min. je Janešu uspelo dobiti Jandero v nelson in ga z elegantnim in preišljenim prijemkom v 26. minuti položiti na pleča.

Najzanimivejša točka je bila včeraj odločilna borba med Avstrijcem Kawanom in Madžarom Bognerjem. Oba borca sta pokazala izredno lepe prijeme in je bila borba zares propagandnega značaja. Borba je bila jako fair brez nepotrebne šale. Ob ogromnem navdušenju občinstva je Kawan v 47. min. premagal Bognerja.

Po XI. kolu je stanje naslednje: Belič (Bolgarija) 5 zmag, 3 neodl. 0 poraz., Bogner (Madžarska) 4 (3) 1; Kawan (Avstrija) 4 (3) 0; Janeš (Jugoslavija) 2 (1) 3; Weisz (Madžarska) 1 (3) 2; Jandera (Čehoslovaška) 1 (1) 4; Marko de Petri (Italija) 1 (0) 5.

Današnje borbe.

I. Kawan (Avstrija) : Weisz (Madžarska) odločilna borba. II. Belič (Bolgarija) : Bogner (Madžarska) odločilna borba.

Mednarodni nogometni turnir v Ženevi.

Švicarski prvak F. C. Servette je organiziral mogočno sportno manifestacijo, na kateri sodelujejo najboljši klubi Evrope in sicer F. C. Servette (Švica), Vienna (Avstrija), S. V. Fürth (Nemčija), Ujpest (Madžarska), Real Irun (Spanija), Slavia (Čehoslovaška), F. C. Sette (Francija), F. C. Bruges (Belgija) in F. C. Bologna (Italija).

Prvi dan, v soboto, je Vienna (Dunaj) porazila švicarskega prvaka F. C. Servette 7:0 (5:0). V drugi tekmi sta se srečala nemški državni prvaki S. V. Fürth ter francoski prvaki F. C. Sette. Tekma, ki je končala z zmago S. V. Fürtha, se je morala podaljšati, da se je dosegla odločitev. Regularna igra se je končala 3:3 (2:2), nato pa je šle v 140. min. padel odločilni gol Nemcev. Najbolj vroča pa je bila tekma češkoslovaškega prvaka Slavije ter belgijskega moštva F. S. Brugesois. Zmagali so Čehi 4:2 (2:1).

Male sportne vesti.

Znani švedski rekorder v plavanju Arne Borg je postal profesionalc. Skupaj s plavcem Jorjny Weis Müllerjem bo priredil svetsko turnejo.

V četrtfinale teniškega turneja v Wimbledonu so prišli Američan Alison, Doey, Tieden in Francoz Borotta. Največja senzacija tega turneja je poraz lanskega prvaka in svetovnega šampiona Cocheta po mladem Američanu Allisonu. V senifinalu nastopita dvojici Allison-Doey in Tilden-Borotta.

V Zagrebu se vrši danes in jutri tekmo vanje za prvenstvo Jugoslavije v boku.

Michel Zévaco

Lukrecija Borgia

Zgodovinski roman

SKLEP.

Na montefortskem vrtu.

Tri leta so minila po teh dogodkih. V Montefortu smo, na prostranem, velikolepnem vrtu palače grofov Alma.

Mlačen poletni večer je noč. Solnce je jedva zašlo za visokim gorovjem, in prozorno ozračje je še vse prepojeno z njegovimi rožnatimi žarki. Poleg klopi, pod drobnim listjem orjaške vrbe, vidimo skupino ljudi.

Tu se je na koncu tega krasnega dneva sešla gospoda starodavne palače, dočim vrhovni intendant, mojster Giacomo, nadzira slugo, ki prinašajo osvežil, in sloni kapitan dvorne straže, naš znanec Spadacapa, na svojem težkem meču ter gleda sliko, ki mu leži pred očmi.

Na klopi stoji Primavera in Rosita. Deset korakov od klopi stoji Rafael Sanzio pred svojim stojalom

ter nadaljuje sliko, ki jo je že zdavnaj pričel; kajti obe sestri, Primavera in Rosita, ga prekinjata vsak trenutek; zdaj mu pritečeta stiskati roke, zdaj gledat napredek njegovega dela.

Ob znožju Primavera se raduje otrok, star dobro leto dni; ime mu je Manfred, v spomin na plemenitega moža, čigar ime je prej nosila Primavera. To je sin Ragastensa in Beatrice. Z nepopisnim prizadevanjem kobaca mali do dveh moških, ki sedita nekoliko dalje proč in se razgovarjata. Ta dva moža sta vitez de Ragastens, zdaj grof Alma in vladar montefortski, ter njegov prijatelj Machiavelli.

»Ali veste, dragi prijatelj,« je dejal Machiavelli, zaključujoč nedvomno prejšnji razgovor, »da ste vi pravcata natorna sila!...«

»O tem ne dvomim,« se je zasmejal Ragastens šaljivo.

»Strašen udarec ste zadali papeštvu,« je nadaljeval Machiavelli, zavijaje svojo misel dalje. »Sicer pa stari svet poka in se ruši na vseh koncih in krajih... Borgijcem bje zadnja ura. Lukrecija se je zatekla v Ferraro, kjer se skuša omožiti z ubogim vojvodo ter v utešenje svojega gneya zapravlja milijone, ki jih je v bivših časih naropala pri Rimljanih... Cezar se klaverno vojskuje v oddaljenih provincijah in počasi

umira od vaše rane, ki se mu odpira ob najmanjšem naporu... Umetnosti, filozofija in vede se obujajo k novemu življenju. Človek bi dejal, da si ves svet odihava in se rodi na novo... Da, to je zdaj pravcat prepoved...«

Ragastens ga je bil nehal poslušati: smehljal se je Primaveri ter opazoval napore svojega sinčka, ki je lezel proti njemu...

»Da,« je ponovil Machiavelli, »to je zdaj doba prepoveda...«

Ta hip je mali Manfredi dospel do svojega očeta ter se z zmogljivim krikom oklenil njegovega kolena; Ragastens ga je prijel, dvignil ga visoko in zamrmral v materinski francoščini:

»Renaissance!...«

Machiavelli, kakor da je ta beseda označevala njegovo misel po globini in po širini, se je nasmehnil mični sliki, ki jo je gledal pred seboj: Rosa in Beatrice v objemu, Rafael Sanzio ljubeče sklonjen nad svojim platnom, Ragastens pa, kako dviga sinka na svojih rokah, kakor v krasni gesti zmogoslavlja.

In važno je ponovil:

»Rinascimento!...«

— K O N E C —

K. M. Čapek - Chod:

Jindri

Roman. — Iz češčine prevel dr. Fran Bradač.

MOJEMU VITU.

Moj zlati dečko,

ko si mi letos v februarju k šestdesetemu rojstnemu dnevu prinesel v dar krasno fotografijo svojega lastnega dela, predstavljajočo Tebe s sinčkom na roki, s pomembnim napisom »Vita«, sem razumel dovtipen namig, skrivajoč Tvojo davno željo, in namenil sem se, da Ti v povračilo posvetim svoja »Jindri«, knjigo, ki si jo zasledoval v rokopisu in korekturah s tako ljubeznijo in s tolikim razumevanjem! Izpolnjujem danes svojo, takrat neizgovorjeno obljubo — presenetila naj bi Te bila! — in jo polagam na Tvoj grob s temle vrsticami največje ljubezni in boli, kar jo je kdaj poznal

Tvoje oče.

30. novembra 1920.

PRVI DEL.

Jindra starejši.

Podobnost sina z očetom je seveda nekaj čisto vsakdanjega, toda Jindřich Pavák je bil pravi faksimile svojega očeta Jindřicha Paváka; bila sta naravnost istovetna kakor njuni imeni; pogosto so ju ljudje smatrali ne le za brata, ampak so ju celo zamenjavali drugega z drugim, kar je pospeševal vedno skrbno po angleško obriti obraz obeh in vedno z istimi proslulimi škarkami iz istega kosa bukskin ali poleti do eskin rezana in popolnoma enako prikrojena obleka, toda pred vsem razmerna mladost očetova.

Za nekaj manj nego osemnajst let se je pojavil Pavák senior na tem svetu prej nego Pavák junior.

Kdor je za tem razmerjen ali bolje nerazmerjen starosti, iz katerega čisto neprisiljeno sledi, da je oče Pavák stopil vanj v svojem nikakor še ne dopolnjenem osemnajstem letu, slutil nedovoljen roman — se ni zmotil!

Roman pa je bil še bolj pomisleka vreden, če uvažujemo mater; saj je bila še mladostnejša nego njen ljubček, stara ne čisto šestnajst let. Oba sta bila torej v tisti dobi, v kateri raste na drevesu življenja prej ljubezen nego pamet.

Tudi to je res, da je Pavák dozorel precej hitro; po maturi z odliko se je vpisal, še vedno sedemnajst let star, na praški univerzi kot reden slušatelj, in če je postal že v prvem letniku po drugem zrelostnem izpitu, prav tako z odliko izređen oče, je krivo tega uspeha preziranje staroindijske sutre, ki pravi:

»Pustiš-li brez nadzorstva kdaj otroka dva, ne čudi se, če k njima tretji se pridá«.

(Kama sutra najstarejše, izgubljeno izdanje.) To je sentenca, katera ne velja izključno le za zgodnjo zrelost Pendžabskih otrok.

Glavna hiba pa je tičala v Jindřovi angleški vzgoji.

Njegov oče, naposled bogat suknjar v večjem mestu na Češkem, si je privedel iz Manchesterja, kjer se je izpopolnjeval v svoji stroki, ženo Angležinjo, hčerko knjigovodje v srednje velikem suknjarskem zavodu in z njo tudi doto, za angleške razmere nikakor ne neobičajno, a za češke gotovo sijajno.

Mati Henryjeva se je sicer v domovini svoje ga soproga popolnoma udomačila, toda za svojega sinčka je krčevito držala čisto angleški sistem vzgoje, spojen s privatnimi gimnazijskimi študijami Jindřicha. Žalibog ni angleški vzgojitelj popolnoma nadomestil Etona, in poleg tega se je odpeljal prezgodaj na Angleško. In končno Praga ni Oxford, da bi opravičila zaupanje mrs. Pavákové v svojega »darlinga«, čeprav se ne more reči, da bi se Jindřichu v Oxfordu ne bilo moglo prigraditi nekaj podobnega, kakor Jindřichu v Pragi, ko jo je nekega dne prav opoldne, prav ko je odbilo na Marijanski bastiji dvanašt, idoč iz seminarja za moderne jezike, tako naglo ubiral okrog ogla, da se pehar jabolka, v katerega se je zaletel naslednjo sekundo, ni mogel upirati in je razsul na hodnik celo, z velikim trudom in vabljivo nakopičeno piramido zlatih renet.

Nežna deklica, ki je nesla ta pehar je odreenela in potem je jezno našpnila ustnice tako, kakor pravi Francoz tako plastično in žalibog neprevedljivo: »faire le cul de poule«; ustnice so se odprle in izdahnile besedico, komaj slišno za tega, ki se ga je tikala:

»Neroda!«

Kdo ve, ali bi našla v Oxfordu neokretnost in dolgost Henryja Paváka tako točen izraz!

Neroda se je dotaknila klobuka in rekla:

»Pardon, gospodična!«

Gospodična je naglo počepnila, postavila pehar zraven sebe in začela pobirati sadje. Ko je tako čepela, je pogledala Jindřicha in, držeč v vsaki pesti po eno jabolko, je razprostrla roke:

»No, torej?!«

Paváku ni preostajalo drugega, nego da počene k nji.

»Pa brž, preden to zagleda gospod šef!« je pripomnilo dekle. Čisto brez dvoma prodajalka v veliki trgovini s sadjem, pred katero sta se strčila.

Pavák je marljivo pobiral, ne da bi črnil besedico.

Zato pa je bilo dekle zgovorno.

»Vedno gledam, kdaj prileti oni drugi, ki vas je nodil, ali na so vas morda izstrelili iz topa na Marijanski bastiji?... Še sreča, da je bil med nama ta pehar, drugače bi se bilo moglo zame izteči še slabše.«

Toda Pavák je pobiral in ni zinil besede, vršil je le svojo dolžnost brez daljših obveznosti, da se mora tudi zabavati. S trdovratnim molkom je ka-

zal, da mu ni zanjo.

Pobral je še zadnje jabolko, ki se je bilo zakotalilo s hodnika, ga položil k ostalim in odšel brez besede, brez pozdrava, vidno užaljen.

»Jutri opoldne lahko zopet pridete, mladi gospod!« ga je usekala deklica še za slovo.

Dvajset korakov je trajalo, preden se je to v Paváku tako razleglo, da se ni mogel ubraniti, in je obrnil glavo nazaj. Videl je, da tudi ona stoji pri odprtem izloženem oknu in gleda za njim. In prav to ga je prišlo, da je zagrbnil obrvi in čelo še bolj zaničljivo, in sicer tako, da je pokazalo dekle jezik za njim, kar ga je le moglo...

In zopet ga je prav to tako presunilo, da je prišel drugi dan opoldne zopet. Ljubkost, s katero je izvedla to pobalinstvo, ga je očarala, morda zato, ker jo je šele v tem trenutku prvič pošteno pogledal in ujel, da je čedno dekle.

In tako se je zgodilo, da se je drugi dan opoldne, ko je šel tod k predavanju, ustavil na oglu pred trgovino s sadjem.

Stala je tik za steklenimi vrati in, ko ga je uzrla, ga je obdarila z enim tistih nasmehov, ki so jih prodajalke — v ta namen so izbrane samo čedne — dolžne, če že ne po dogovoru, pa vsaj po prigovarjanju. Tako se dobivajo odjemalci.

Zabliskale so se nanj vesele oči in svetlobeli zobki in njena ličeca so bila kakor breskev, da niso delala sramote svojemu vzoru, ki je bil tako bogato zastopan v izložbi na mnogih peharčkih — lej, pretveza, da bi vstopil.

Toda še preden je prišel za kljuko, ga je spoznala in izginila naglo kakor kuščarica.

»Gospodična!« jo je moral klicati gospod šef, ko je videl da nihče ne postreže odjemalcu.

Prišla je iz ozadja z našpulenimi ustnicami.

Lica so ji gorela, rdečica jo je polivala, govorila je le, kar je bilo potrebno, kot bi bile njene besede dragoceneje nego žlahtne breskve.

To je podražilo Paváka in hotel se je pastj na njeni zadregi.

Izpraševal je po cenah raznih vrst in končno je rekel:

»In koliko bi veljale te-le?«

Njegov prst je meril pri tem na dekletovo ličce, ki je bilo tako gorko, da je čutil njegovo toploto.

Pogledala ga je, kakor bi ga hotela predreti, in šepnila:

»Zlat prstanček!«

In ozrla se je. ali ni tega slišal še kdo drugi.

A, takole na njo! je pomislil Henry Pavák in prav tako zašepetal:

»Prinesem ga danes zvečer!«

»Ne vem!« pravi ona na to, in nasmehne se kratko, smeh in besede so ji zaostale v jamici v grlu.

Ničesar ni več rekel, vzal kilo svojih breskev in odšel, ne da bi mu bila razun tega plahega zbudljaja z očmi privoščila prijaznega pogleda.

(Nadaljevanje sledi.)

Nove razglednice!

Izšlo je 60 krasnih posnetkov Maribora in okolice. Za preprodajalce odgovarjajoče cene. Trgovina s papirjem F. Novak, Gosposka ulica. Založba 170 krajevnih posnetkov. 1256

Predtiskanje najmodernejših vzorcev, kakor tudi popravilo svilenih nogavic v ateljeju za perilo Rupnik, Slovenska ulica 20. 833

Za potovanje: potne kovčke in torbe, v veliki izbiri od navadne do najfinejše vrste. Kovčki za auto in kolekcijo vzorcev po naročilu. I. Kravos, Maribor, Aleksandrova 13. 1763

Gramofone

popravlja najbolje in najceneje mehanična delavnica Justin Gustinčič, Tatzenbachova ulica. 14. 602

Oddam sobo in kuhinjo

s 1. julijem dvema mirnima osebama. Vprašati od 13. do 20. ure. Pobreška cesta 21. 1907

Sobo in črkoslikanje,

barvanje fasad izvršuje poceni, hitro in okusno Franjo Ambrožič, Grajska ulica 3 za kavarno »Astoria«. IX

Ročni voziček,

nov, primeren za trgovca ali obrtnika naprodaj. Frankopanova ulica 20 I, vrata 6. 1906

Časopisi in inserati.

pri Hinko Sax, Grajski trg.

Prodaj štiri cvetoče oleandre, 1654 Meljska cesta 75 Welle.

1904

Sprejemem takoj zmožnega in zanesljivega

potnika

za prodajo gramofonov, električnih potrebščin 1835 in radija. Reflektanti s strokovno izobrazbo imajo prednost. Ponudbe pod »Sigurna eksistenca« na upravo Večernika.

Trgovski lokal.

1894 primeren tudi za pisarno

oddam v najem.

Ponudbe pod »Slovenska ulica« na upravo tega lista.

Spominjajte se CMD!

Penz'lonar' Matilda Korman na Cinzatu

Fala pri Mariboru.

Krasna solčna lega poleg divnih gozdov, višina 650 m, 20 min. od postaje. Penzion dnevno 60 Din z uporabo lastnega kopališča. Prvovrstna oskrba. 1856

Tvrška I. Pregrad, »Trgovski dom« v Mariboru, naznanja tem potom, da je njena vestna uslužbenka, gospodična

Olga Mikisch

v ponedeljek, dne 30. junija ob pol 20. uri po daljši bolezni v 33. letu svoje dobe preminula. Telesni ostanki pokojnice se bodo danes, dne 2. julija 1930 ob 16. uri blagoslovili in na magdalenskem pokopališču položili k večnemu počitku. 1908

Ohranimo blagopokojnico v častnem spominu!

Maribor, dne 2. julija 1930.

„Mariborska plovba“ družba z. o. z. v Mariboru

Vozni red

Motorni brod »Maribor« za vožnjo iz Maribora do Mariborskega otoka in nazaj:

Odhod: Iz Maribora od 9. ure do 20. ure vsako uro.

Odhod: Iz Mariborskega otoka od 9.30 do 20.30 ure vsako uro.

Vozne cene.

Za odrasle: v obe smeri Din 10.—.

v eno smer Din 6.—.

Za otroke: do 4. leta prosto.

do 12. leta Din 3.— v eno smer.

Opombe.

V sobotah, nedeljah in na praznike vozi dvakrat na uro v obe smeri.

Vožnja traja navzgor 17 minut, navzdol 6 minut.

Priporoča se občinstvu

1905

NAČELSTVO.